7/2686

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SO.1.01/ 2886 .../06/2004
KONU : Yazılı Soru Önergesi

18 HAZİRAN 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 02.06.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-360-7/2621 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde gönderilen, Antalya Milletvekili Nail KAMACI' ya ait 7/2686 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
EK-1: Görüş 7/2686 (1 adet-2 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği: TBMM Başkanlığına
Bilgi: Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Nail KAMACI**
Antalya Milletvekili
Önerge No : **7/2686**

Greenpeace örgütü üyeleri Brezilya'nın Paranagua limanında ABD menşeli uluslararası tanım şirketine ait genetik olarak değiştirilmiş soya fasulyesi taşıyan bir gemiye doğal soya fasulyelerinin karıştırılmasını engellemek için eylem düzenlemişlerdir. 10 Mayıs 2004 tarihli Milliyet Gazetesinde genetik olarak değiştirilmiş soya fasulyeleri taşıyan geminin yükünü Türkiye'ye boşaltacağı belirtilmektedir. Greenpeace örgütünün eylemi ile kamuoyunun gündemine gelen genetik olarak değiştirilmiş (transgenetik) ürünlere ilişkin olarak Fatih Altaylı 14 Mayıs 2004 tarihli köşe yazısında, 400 bin ton gen değişikliğine uğramış mısırın Gebze, Derince, İzmir ve Mersin'deki fıktif depolarda bekletildiğini belirtmiştir. Ziraat Mühendisleri Odası yayınladığı bildiride, transgenetik ürünlerin insan sağlığı üzerindeki etkilerini bilimsel olarak ortaya koymuştur. Bu bağlamda;

SORU-1) ABD ve Arjantin'den yıllar itibariyle son on yılda ne miktarda soya fasulyesi ve mısır ithal edilmiştir ve bu ülkelerden yapılan ithalatın toplam ithalata oranı nedir? İthal edilen ürünler yıllar itibariyle hangi ürünlerin üretiminde kullanılmıştır? Arjantin ve ABD'den ithal edilen ürünler yağ, bebek maması ve kolalı içecekler gibi ürünlerin üretimlerinde kullanılmakta mıdır?
SORU-2) Fatih Altaylı'nın depolarda bekletildiğini belirttiği ve transgenetik olduğunu iddia ettiği mısırların insan sağlığına olası etkilerini araştırmak için her hangi bir girişiminiz oldu mu? Eğer oldu ise, ne tür işlemler yapılmıştır ve bunların sonuçları nelerdir? Depolarda bekletilen mısırları geri göndermeyi düşünüyor musunuz?
SORU-3) Transgenetik ürünleri tespit edecek teknolojik donanım mevcut mudur? Transgenetik ürünleri tespit edecek donanım mevcut değil ise, bu ürünlerin ülkeye kabulü ürün gönderen ülkelerin verdiği sertifikalara dayalı olarak mı yapılmaktadır? Ürün gönderen ülkelerin verdiği sertifikaların doğruluğu nasıl denetlenmektedir?
SORU-4) Milliyet Gazetesinin haberinde, Brezilya'nın Paranagua limanında Türkiye'ye teslim edilecek soya fasulyelerini taşıdığı belirtilen geminin yüklerinin insan sağlığına olası etkilerini araştırmak üzere herhangi bir girişiminiz oldu mu? Bu geminin yükünün Türkiye'ye boşaltılmasını engellemeyi düşünüyor musunuz?
SORU-5) Maliye Bakanı Sayın Kemal Unakıtan'ın oğlunun ithal ettiği mısırların genetik olarak değiştirilip değiştirilmediği konusunda bir inceleme yapılmış mıdır? Yapıldı ise, hangi bulgulara ulaşılmıştır?
SORU-6) Transgenetik ürünlerin ülkeye girişini engellemek için mevzuat değişikliği ve teknik donanım temini noktalarında ne gibi önlemler almayı düşünüyorsunuz?

CEVAP-1-2-3-4-5-6) Ülkemize ithal edilen mısır ve soya daha çok yem sanayiinde kullanılmaktadır. Halen Ülkemizde, yetiştirme amaçlı olanlar (tohum) hariç GMO'lu ürünlerle ilgili herhangi bir yasal düzenleme bulunmaması nedeniyle, gerek iç piyasada gerekse ithalat aşamasında buna ilişkin özel bir kontrol yapılmamaktadır.

01.01.2003 - 08.06.2004 tarihleri arasında soya fasulyesine ABD'den 306.000 ton için kontrol belgesi düzenlenmiş olup, bunun 103.000 tonunun fiili ithalatı gerçekleşmiştir. Arjantin'den ise 303.000 ton için kontrol belgesi düzenlenmiş, bunun 109.000 tonunun

fiili ithalatı gerçekleşmiştir. Söz konusu tarihler arasında gıdalık mısıra ABD'den 139.000 ton için kontrol belgesi düzenlenmiş, bunun 92 tonunun fiili ithalatı gerçekleşmiş, Arjantin'den ise 342.000 ton için kontrol belgesi düzenlenmiş, bunun 14.000 tonunun fiili ithalatı gerçekleşmiştir. Soya fasulyesine toplam 646.000 ton için kontrol belgesi düzenlenmiş, bunun 229.000 tonunun fiili ithalatı gerçekleşmiş, gıdalık mısıra ise toplam 1.237.000 ton için kontrol belgesi düzenlenmiş 98.000 tonunun fiili ithalatı gerçekleşmiştir.

Ülkemizde işlenmiş ürün dahil her hangi bir ürünün transgenik ürün olup olmadığına dair analizleri yapmak üzere, Ankara İl Kontrol Laboratuar Müdürlüğü'nde yeterli teknolojiye sahip alt yapı kurulmuş bulunmaktadır. Bu konuda gelecek her tür analiz talebi karşılanabilmektedir. Öte yandan, benzer bir alt yapı araştırma çalışmalarında kullanılmak üzere Bursa Gıda Kontrol ve Merkez Araştırma Enstitüsü'nde kurulmaktadır.

Diğer taraftan, transgenik çeşitler ile ilgili olarak sadece 14.05.1998 tarihli "Transgenik Kültür Bitkilerinin Alan Denemeleri Hakkında Talimat" yürürlükte olup, bu talimat gereğince; transgenik çeşitler kamu tarımsal araştırma kuruluşlan tarafından tamamen kontrollü ve izole şartlarda denemelere tabi tutulmakta ve deneme sonucunda tüm materyal kontrollü şartlarda çevreye en küçük bir bulaşma ve kaçmaya meydan vermeden imha edilmektedir. Transgenik çeşitlerin tescili, üretim izni, sertifikasyonu, çevreye bilinçli şalımı ve tüketimi konularında Ülkemizde yürürlükte olan herhangi bir mevzuat bulunmadığından, transgenik çeşitlerin tesciline, üretimine, ithalatına ve ticaretine izin verilmemekte olup, Türkiye'de tescilli veya üretimde olan hiçbir transgenik bitki mevcut değildir.

Ülkemizde, 24.06.2003 tarih ve 25148 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4898 sayılı Kanun ile onaylanan ve 24.01.2004 tarihinde yürürlüğe giren Cartegena Biyogüvenlik Protokolü ve bu protokolün uygulamaya konulması için çerçeve yapının geliştirilmesini amaçlayan "Ulusal Biyogüvenlik Çerçevelerinin Geliştirilmesi Projesi" faaliyetleri kapsamında "Ulusal Biyogüvenlik Kanun Taslağı" hazırlanmıştır.

Genetik olarak değiştirilmiş ürünlerle ilgili olarak insan sağlığı ve çevreye etkileri özellikle Amerika Birleşik Devletleri ile Avrupa Birliği ülkelerinde araştırılmaktadır. Bakanlığımızca bu araştırma çalışmaları yakından takip edilmektedir.